

23 522**Resolutie van de Internationale Koffieraad, houdende de vierde verlenging van de Internationale Koffieovereenkomst, 1983, met bijlagen; Londen, 4 juni 1993****Nr. 1****BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 16 november 1993

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 19 november 1993.

De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen kan door of namens een van beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 19 december 1993.

Ter voldoening aan het ter zake bepaalde in de Grondwet,¹ de Raad van State gehoord, heb ik de eer U hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen de op 4 juni 1993 te Londen aangenomen resolutie van de Internationale Koffieraad, houdende de vierde verlenging van de Internationale Koffieovereenkomst, 1983, met bijlagen.²

Een toelichtende nota bij de resolutie treft U eveneens hierbij aan.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
P. H. Kooijmans

¹ Art. 91,(1), add.art.XXI, (1)(a) G.W. en art. 61,(3), G.W. 1972.

² Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

TOELICHTENDE NOTA

1. Inleiding

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, vijfde lid jo vierde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

Op 31 maart 1993 zijn de onderhandelingen voor een nieuwe Internationale Koffieovereenkomst met economische bepalingen vastgelopen. Daarmee was de kans verkeken dat een dergelijk verdrag op 1 oktober 1993 in werking kon treden. Onder het huidige verdrag zijn geen economische bepalingen meer van kracht omdat deze in juli 1989 werden geschrapt. De leden van de Internationale Koffie Organisatie (IKO) gaan zich de komende tijd beraden over de nieuw ontstane situatie en over de toekomstige internationale samenwerking op het gebied van koffie. Hiertoe is handhaving van de IKO als forum voor de besprekingen noodzakelijk. Teneinde dit mogelijk te maken is door de leden van de Internationale Koffieraad Resolutie 363 aanvaard met als doel de Internationale Koffieovereenkomst, 1983 (Overeenkomst) voor de vierde keer te verlengen. Het betreft een verlenging voor een periode van één jaar. Zonder verdere verlenging zou per 1 oktober 1993 de liquidatieprocedure voor de IKO in werking zijn getreden.

2. Marktsituatie

In 1989 is, na het vastlopen van eerdere onderhandelingen, het exportquotamechanisme geschrapt en is een volledig vrije marktsituatie ontstaan. Sindsdien zijn de prijzen op de internationale koffiemarkt tot historische diepten gedaald. Zij hebben zich tot op heden niet hersteld. Oorzaken hiervoor zijn de massale verkoop van voorraden door producentenlanden na het ontstaan van de vrije markt en de herstructurering van de koffiesectoren in een aantal producentenlanden.

De gevolgen waren dat de werkvoorraden in de consumentenlanden in de afgelopen jaren voortdurend ongeveer twee keer zo groot zijn geweest als gebruikelijk (8 à 10 miljoen balen), terwijl de produktie vrijwel niet is afgenomen. De prijzen zijn daardoor voortdurend onder druk blijven staan.

3. Resultaten van de onderhandelingen

Sinds het begin van de onderhandelingen (juni 1992) was weliswaar goede voortgang geboekt, maar over een aantal knelpunten bleken de verschillen van inzicht fundamenteel te zijn. Een aantal koffieproducerende landen wilde of kon niet afstappen van de structuur en de mechanismen van de vroegere koffieovereenkomsten en kon niet aanvaarden dat bij hen een grotere verantwoordelijkheid kwam te rusten om het aanbod aan te passen aan de vraag, met name via een door hen zelf in te stellen effectief controlesysteem. Verder waren door bepaalde producentenlanden sinds het ontstaan van de vrije markt in 1989 reeds maatregelen getroffen om hun koffiesector te versterken en aan te passen aan de nieuwe situatie. Deze landen waren niet bereid het ingezette beleid aan te passen aan bepalingen van een nieuwe overeenkomst als niet op korte termijn een aanzienlijke verbetering van de koffieprijs in het verschiet lag. Gezien de grote voorraden in producenten- en consumentenlanden viel dat niet te verwachten. De landen die deze positie informeel of formeel uitdroegen waren Brazilië, de meeste landen in Midden-Amerika en een aantal Aziatische landen. De Afrikaanse koffieproducerende landen hebben in het algemeen het meest te lijden van de huidige marktsituatie. De consumentenlanden hebben zich in het onderhandelingsproces actief opgesteld om tot een nieuwe opzet te komen van de overeenkomst in het licht van de veranderingen die de laatste

jaren zowel binnen als buiten de internationale koffiesector hebben plaatsgevonden. Door een aantal belangrijke producentenlanden werd uiteindelijk geconcludeerd dat voortzetting van de onderhandelingen naar verwachting tot ongewenste confrontaties tussen producenten- en consumentenlanden zou leiden, ten nadele van de toekomstige samenwerking. Hoewel de consumentenlanden bereid waren de onderhandelingen voort te zetten werd, met wederzijdse instemming, besloten de onderhandelingen te staken. De consumentenlanden hebben met het vastlopen van de onderhandelingen hun politieke toezegging tot deelname aan onderhandelingen voor het tot stand brengen van een verdrag met economische bepalingen niet ingetrokken. Indien de gezamenlijke producentenlanden zouden verzoeken de onderhandelingen te hervatten op basis van de inmiddels tussen consumenten- en producentenlanden overeengekomen criteria voor het functioneren van het verdrag, zijn de consumentenlanden, waaronder Nederland, nog steeds aan deelname gebonden. Gezien het gebrek aan eenheid tussen de producentenlanden is dit echter niet waarschijnlijk.

De deelnemende landen kwamen tijdens de Raadszitting in maart 1993 tot de conclusie dat na het staken van de onderhandelingen een periode van bezinning gewenst was, waarna besprekingen over de toekomstige samenwerking, in welke vorm dan ook, weer zouden kunnen worden hervat.

4. De Internationale Koffie Organisatie

Teneinde de leden van de IKO in staat te stellen zich te beraden over de toekomstige internationale samenwerking en terzake besluiten te nemen, is het van belang dat het forum voor overleg behouden blijft.

Voor dit doel is een verdere verlenging van het verdrag nodig als juridische basis voor de organisatie. Ter ondersteuning van de activiteiten van de leden wordt het secretariaat van de IKO in stand gehouden. Het takenpakket van het secretariaat bestaat momenteel voornamelijk uit het verzamelen, verwerken en verspreiden van informatie en statistieken, alsmede uit de voorbereiding van de vergaderingen van de Internationale Koffieraad, de Uitvoerende Raad en de werkgroepen.

De omvang van het secretariaat is na het vastlopen van de onderhandelingen in 1989 reeds teruggebracht van ongeveer 130 naar 64 medewerkers. Omdat rekening werd gehouden met de mogelijkheid dat de onderhandelingen zouden kunnen resulteren in een nieuw verdrag met economische bepalingen, werden medewerkers die vertrouwd zijn met de uitvoering van die bepalingen in dienst gehouden. Nu een situatie is ontstaan dat van toepassing van economische bepalingen naar verwachting voorlopig geen sprake zal zijn heeft de Uitvoerende Raad het initiatief genomen om het secretariaat verder af te slanken.

5. De financiële verplichtingen van het Rijk

Voor de periode van de vierde verlenging van het verdrag zal Nederland een bijdrage dienen te leveren aan de financiering van de administratieve begroting. De Nederlandse verplichting zal, gebaseerd op het importaandeel en afhankelijk van de uitkomsten van de op handen zijnde reorganisatie van het secretariaat, naar verwachting in de orde van grootte van f 200 000 komen te liggen. De bijdrage zal ten laste komen van de begroting van het Ministerie van Economische Zaken.

6. Koninkrijkspositie

De voortzetting van de deelname aan het verdrag zal wat het Koninkrijk betreft, evenals het geval was voor de deelname aan vooraf-

gaande verlengingen van de Koffieovereenkomst, alleen gelden voor Nederland.

7. Slotbeschouwing

Nederlandse deelname aan de vierde verlenging van het verdrag past in het Nederlandse beleid inzake internationale samenwerking op het terrein van grondstoffen. Met het oog hierop heeft Nederland met andere EG lid-staten ermee ingestemd dat de Europese Gemeenschap en haar lid-staten bij verschillende gelegenheden de politieke bereidheid hebben uitgesproken om de internationale samenwerking op het gebied van koffie voort te zetten. De EG en de lid-staten zijn voorstander van het handhaven van de IKO als overlegforum voor de koffiesector. Door voortzetting van de deelname aan het verdrag gedurende de vierde verlenging zullen de Nederlandse koffiabelangen tijdens de komende onderhandelingen in het kader van de IKO naar behoren behartigd kunnen worden.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
Y. C. M. T. van Rooy

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
P. Dankert

De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
J. P. Pronk

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
P. Bukman